

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PROKURATURA KRAJOWA

ZASTĘPCA PROKURATORA GENERALNEGO

RPW/3674/2020 P
Data: 2020-01-20

Warszawa, dnia 14 stycznia 2020 r.

PK II P 003.1.2019

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
Wpł.	2020 -01- 20
Zał.	NR

Pan

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika

Praw Obywatelskich

W odpowiedzi na pismo z dnia 2 grudnia 2019 r., nr II.519.548.2019.PS, uprzejmie informuję, że w Departamencie Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej zakończono badanie umorzonych postępowań przygotowawczych o czyny z art. 197 § 3 pkt 2 k.k., art. 197 § 4 k.k. oraz art. 200 § 1 k.k., zaistniałe w okresie od początku 2016 r., gdzie wskazywanym sprawcą miała być osoba duchowna oraz dokonano weryfikacji przedstawionych przez Prokuratury Regionalne, a w części spraw również przez Prokuratury Okręgowe, stanowisk zawierających ocenę wydanych w poszczególnych sprawach decyzji procesowych.

W każdej z analizowanych spraw z Departamentu Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej skierowano odrębne pisemne stanowiska odnoszące się do prawidłowości przeprowadzonego postępowania przygotowawczego i zasadności podjętej decyzji merytorycznej.

Opracowano także kompleksowe wnioski i uwagi wynikające z tej analizy, które zostały przekazane pisemnie do wiadomości wszystkich Prokuratorów Regionalnych, celem ich przedstawienia podległym prokuratorom i omówienia na szkoleniach wewnętrznych.

Z nadesłanej przez Prokuratury Regionalne puli 30 spraw karnych decyzje o umorzeniu postępowania przygotowawczego podjęte zostały w 29 sprawach, zaś 1 sprawa została zakończona decyzją o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego.

W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono, że:

- w 13 sprawach za podstawę umorzenia postępowania karnego przyjęto przepis art. 17 § 1 pkt 2 kpk, w 12 sprawach – art. 17 § 1 pkt 1 kpk, zaś w 2 sprawy umorzono wobec stwierdzenia, że nastąpiło przedawnienie karalności - art. 17 § 1 pkt 6 kpk. Przedawnienie karalności było także przyczyną i podstawą do podjęcia decyzji o odmowie wszczęcia postępowania. Nadto 1 postępowanie zostało umorzone z podstawy wskazanej w art. 17 § 1 pkt 5 kpk, a w 1 ze spraw stwierdzono brak znamion czynu ściganego z oskarżenia publicznego i brak interesu społecznego w kontynuowaniu ścigania z urzędu czynu prywatnoskargowego.
- objęte badaniem sprawy zostały zainicjowane przede wszystkim zawiadomieniami o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożonymi przez rodziców małoletnich pokrzywdzonych, ich opiekunów lub pełnomocników. Zawiadomienia takie składali także dyrektorzy szkół do których małoletni uczęszczali lub ich nauczyciele, kuratorzy sądowi, Delegaci biskupa lub ich pełnomocnicy oraz inne osoby (m.in. dyrektor hotelu, kolega osoby pokrzywdzonej). W trzech przypadkach zawiadomienia o przestępstwie zostały złożone przez samych pokrzywdzonych.

Przeprowadzone badanie aktowe pozwoliło na stwierdzenie, że w 16 sprawach wydane decyzje (o umorzeniu postępowania przygotowawczego i jedno postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa) były słuszne. W pozostałych sprawach decyzje o umorzeniu uznano za przedwczesne lub nietrafne z uwagi na niewyczerpanie inicjatywy dowodowej oraz niekompletny materiał dowodowy, bądź też zajęto stanowisko o potrzebie ich weryfikacji po wykonaniu, w trybie art. 327 § 3 kpk, dodatkowych czynności pozwalających na podjęcie decyzji w przedmiocie podjęcia na nowo umorzonego śledztwa.

W jednej z analizowanych spraw umorzone śledztwo, przed przekazaniem akt sprawy do Prokuratury Krajowej, zostało podjęte na nowo i w dacie badania - pozostawało w toku.

Na ogólną liczbę 30 zbadanych spraw - w jednej sprawie niezasadnie wszczęte zostało śledztwo, pomimo jednoznacznego ustalenia przy pierwszej podejmowanej czynności, że w sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia. Natomiast w jednej sprawie niezasadnie umorzono postępowanie przed

wszczęciem, po przeprowadzeniu czynności w trybie art. 308 kpk, co jednak nie wystarczyło do podjęcia prawidłowej decyzji w przedmiocie jego umorzenia.

W jednostkowych przypadkach wytknięto m.in.:

- nie rozważenie w toku śledztwa konieczności wystąpienia do właściwego sądu o ustanowienie kuratora do reprezentowania małoletnich pokrzywdzonych w postępowaniu, choć z uwagi na bliskie relacje rodziców dziecka z księdzem, alkoholizm ojca, czy brak krytycyzmu ze strony rodziców małoletnich co do nagannego zachowania księdza, potrzeba taka niewątpliwie zaistniała.
- wadliwe pouczenie świadków (rodziców małoletniej pokrzywdzonej) o treści art. 182 i 183 kpk, w sytuacji ewidentnego braku ku temu podstaw, co skutkowało nieuzasadnioną odmową składania zeznań w postępowaniu karnym.
- nieuzasadnioną zwłokę w skierowaniu do sądu wniosku o przesłuchanie, w trybie art. 185a § 1 kpk, małoletnich pokrzywdzonych, co mogło rzutować na treść i wartość dowodową zeznań lub zwłokę w przesłuchaniu małoletniej pokrzywdzonej i nie wystąpienie do sądu o jej przesłuchanie w trybie art. 185a kpk, a przeprowadzenie czynności przesłuchania jej przez funkcjonariusza Policji i bez udziału psychologa.

Jednocześnie informuję, że żądanie nadesłania kopii sprawozdań z badań prawidłowości prowadzonych postępowań przygotowawczych, nie znajduje uzasadnienia, gdyż są to dokumenty wewnętrznego wykorzystania w powszechnych jednostkach prokuratury i nie podlegają udostępnieniu.

ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Krzysztof Sierak